

[Fuglsang.]

ges på ministeren i hans forhold over for det ansvarlige folketing, var der spørgsmålet om de andre kræfter, der lå bag ved hele spørgsmålet om Grønlandssejladserne. Det var på de punkter jeg mente der kunne skabes klarhed.

Min påståede misforståelse af justitsministerens første indlæg skal jeg ikke komme nærmere ind på. Jeg har både hørt talen og læst den, og jeg har læst side 10 og 11 en gang til. Ministeren siger her, at det naturligvis er rigtigt, at ministre har pligt til at give folketinget fuld og loyal oplysning, men efter ministerens egen formulering har de kun pligt til at give oplysninger af betydning. Men her har Kjærboel foretaget en skønmæssig udvælgelse, og denne udvælgelse går ud på, at erklæring 2 har betydning, men at erklæring 1 åbenbart ikke vejer så stærkt til, at der er grund til at gøre opmærksom på den. Det er det, jeg har lagt i min første udredning, og så kan vi i fællesskab læse de to sider. Jeg tror ikke, jeg har læst helt galt.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Det er kun en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen. Jeg har sagt til det ærede medlem, at jeg synes, det ærede medlem skulle begrunde, hvorfor han har den opfattelse, at en straffesag mod Kjærboel kan gennemføres. Jeg har bedt det ærede medlem oplyse, hvorpå han støtter den opfattelse, at de subjektive og objektive strafbarhedsbetingelser er til stede. Det ærede medlem afviste en diskussion herom med en række rent formelle betragtninger. Jeg vil gerne sige følgende til det ærede medlem. Det høje ting skal træffe sin afgørelse nu, om ikke i dag så efter en udvalgsbehandling, men uden kendskab til alt det, det ærede medlem mener senere vil komme frem. Det, som for mig er det springende punkt, er dette: denne sag kommer ikke tilbage til det høje ting. Det ærede medlem opfordrer det høje ting og dets enkelte medlemmer til at tage positiv stilling til en rigsretssag i håb om, at noget skulle vise sig senere!

(Kort bemærkning):

Ninn-Hansen: Inden jeg svarer den højtærede justitsminister, vil jeg gerne nævne følgende: det har været fremhævet af flere

ordførere, sidst af det ærede medlem fru Edel Saunte, at dommerudvalget havde frarådet en rigsretssag. Jeg har ikke fundet noget sted i dommerudvalgets beretning eller konklusion, hvor udvalget har frarådet rigsretssag, og jeg vil nødig have, at det indtryk bliver stående, at de har gjort det; derfor vil jeg gerne spørge det ærede medlem fru Edel Saunte: hvor i beretningen står det, at dommerudvalget fraråder rigsretssag?

Til den højtærede justitsminister vil jeg gerne sige, at min opfordring til det høje tings medlemmer om at stemme for forslaget til folketingsbeslutning om rigsretstiltale er begrundet i min egen overbevisning, i forslagsstillernes overbevisning om, at der har fundet en vildledning sted den 13. marts 1957, og at den pågældende minister, hvis det kan bevises — jeg har endnu ikke lagt noget bevis til grund — at han havde ansvaret derfor, har gjort sig skyldig i en grov pligtforsømmelse. Grov pligtforsømmelse kan straffes ifølge straffeloven. Det ved den højtærede minister.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagernes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Edel Saunte: Jeg foreslår, at de to forslag til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1013, fremsættelsen i tidenden sp. 974).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om særlig indkomstskat m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1069, fremsættelsen i tidenden sp. 974).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Hans R. Knudsen: Selv efter et meget indgående studium af de to foreliggende lovforslag tør jeg ikke påstå, at jeg er i stand til straks at overse virkningerne af samtlige de ændringer, der ved de to forslag sker i selskabsbeskatningen. Vanskelighederne hermed skyldes ikke så meget de nye forslag, der efter min mening indeholder meget værdifulde forenklinger, som det nuværende indviklede selskabsbeskatningssystem. Vi må være indstillet på, at det vil være nødvendigt i et grundigt udvalgsarbejde at gennemgå og sammenligne de nye forslags virkninger med den beskatning, der anvendes i dag. Og jeg vil tilføje, at de udførlige bemærkninger, der foreligger til lovforslagene, vil danne et godt grundlag for en sådan gennemgang.

Men når dette er sagt, vil jeg også gerne tilføje, at det nye forslag til selskabsbeskatning i hele sin opbygning og i al sin enkelthed er et stort fremskridt i reformarbejdet. Jeg håber også, at man hos de to oppositionspartier vil erkende, at de nye principper ikke alene dækker finansministerens og mit partis reformønske, men også i udstrakt grad oppositionens egne ønsker. I de afgørende forenklinger følger forslaget her ikke alene retningslinjerne i den nuværende finansministers samlede reformforslag, men også venstres og de konservatives reformforslag, der blev fremsat af de to partiers regering i 1953. Det er vel ikke for meget at vente, at oppositionen nu erkender dette og anerkender forslaget som et godt forhandlingsgrundlag.

Der er enkeltheder, der er afvigende, også afvigende fra den nuværende finansministers principielle ønsker, afvigelser, som jeg ikke er særlig begejstret for. Men når man ser forslagene som et samlet hele, så må finansministeren have ret, når han ved fremsættelsen siger, at forslagene er affattet således, at vi skulle kunne gennemføre en forenkling og en rationalisering af selskabsbeskatningen i enighed.

Den højtærede finansministers bidrag til en sådan enighed findes efter min mening på to afgørende punkter. For det første er forslagetets beskatningssatser foreslået ud fra den forudsætning, at selskabsskatten ikke skal give mere og heller ikke mindre, end

den giver i dag. Var det så for meget for langt, at vi her i folketinget kunne blive enige om en rationalisering, en hårdt tiltrængt forenkling, uden at vi skal splittes i en debat om, hvorvidt vor selskabsbeskatning ligger for højt eller for lavt?

En nøgtern bedømmelse af skattniveaueet for selskabsskatten må efter min mening først og fremmest være baseret på en sammenligning mellem den personlige beskatning og aktieselskabsbeskatningen, og her kan der ikke være tvivl om — selv om nøjagtige sammenligninger kan være vanskelige — at aktieselskabernes beskatning er lempeligere end den personlige beskatning, som jo også hviler på de personligt ejede erhvervsvirksomheders indehavere.

Dernæst må en bedømmelse baseres på sammenligningen med andre landes selskabsbeskatning. Når jeg mener, at dette er særlig betydningsfuldt, er det ikke mindst på baggrund af erhvervslivets stilling under det nye frihandelsområde, hvor selskabsbeskatningens højde inden for de enkelte lande under frihandelsområdet vil være en af de faktorer, der vil få betydning for vore konkurrencemuligheder.

Finansministeren oplyste ved fremsættelsen, at aktieselskabsbeskatningen i Sverige vil blive på 53 pct., i Norge er den fra 53 pct. til 61 pct., og disse tal svarer til de for Danmark foreslåede 36 pct. uden skattefradragret, en placering, som jeg mener vore virksomheder nok kan være tjent med. Der er i hvert fald i disse sammenligninger intet grundlag for, at det samlede provenu af aktieselskabsskatten skal sættes lavere, og når den højtærede finansminister i sit forslag giver afkald på en stramning af den samlede beskatning — hvad der jo nok kunne være en motivering for — så skulle der alene heri være det bedst mulige grundlag for enighed om forenklingerne. De mere teknisk betonedede problemer, der kan være tilbage, skulle i hvert fald ikke behøve at skulle vore anskuelser.

Det område, hvor jeg faktisk synes at den højtærede finansminister har været for imødekommende over for oppositionen, er i spørgsmålet om skattefradragretten. Her tror jeg ministerens gode hjerte er løbet af med ham. Jeg er spændt på, hvor meget dette så kan blødgøre oppositionen. Hvis de to oppositionspartier ville være helt nøg-

[Hans R. Knudsen.]

terne og saglige over for det hjertebarn, som skattefradragsreglen vel er for dem, så ville de her sige, at de ikke har den samme interesse i skattefradragsrettens bevarelse ved aktieselskabsbeskatningen som ved den personlige beskatning.

Den højtærede finansminister foreslår, at den nuværende skattefradragsret for selskabsbeskatningen ikke forringes, tværtimod ligger der i forslaget en mindre udvidelse. Denne fradragsregel er jo for aktieselskaberne, skal vi sige lidt rodet, som den er i øjeblikket. Der gælder en fradragsret for den ordinære statsskat og den 20 pct.s forhøjelse, hvorimod der ikke gælder fradragsret for den særlige forhøjelse på 25 pct. Der er intet fradrag for udbytteskatten og forhøjelsen af denne skat med 45 pct., og der er heller ikke fradragsret for restraten eller dennes forhøjelse. Når det bliver gjort op, hvor der er fradragsret, og hvor der ikke er det, kommer finansministeren til det resultat, at fradragsretten for aktieselskabernes skatter i dag omfatter lidt mindre end 45 pct. af samtlige skatter, og så er ministeren så imødekommende over for fradragsrettens strenge vogtere, at han foreslår fremover at give ret til fradrag for 50 pct. af aktieselskabsskatterne. Det er næsten at være for imødekommende. Dog vil jeg ikke protestere herimod, hvis det kan fremme samarbejdet om forslaget, men jeg må vel så også have lov til at se lidt nærmere på det rimelige i overhovedet at have en skattefradragsregel, når det drejer sig om aktieselskabsskatter. Jeg skal her slet ikke komme ind på forholdet til de personlige skatter, men udelukkende holde mig til selskabsbeskatningen.

Hvis vi skal give 50 pct. fradrag for betalte skatter, skal vi, som det fremgår af lovforslaget, have en beskatningsprocent på 43. Hvis vi helt undlod at give fradragsret, kunne vi nøjes med en beskatningsprocent på 36, og hvis der var fuld fradragsret, gik procenten helt op til 52, forudsat at selskabsbeskatningen skal indbringe samme beløb som i øjeblikket.

Nu kan det være ligegyldigt for selskaber, der har nogenlunde konstante indtægter fra år til år, om skatterne kan trækkes fra i indkomsten eller ej. Den faktiske skattebetaling bliver så omtrent den samme.

Men helt anderledes stiller det sig jo for nystartede selskaber og for selskaber, der er under udvikling og i opblomstring. Hver eneste stigning de kan notere i indkomsten, bliver med fuldt skattefradrag beskattet med 52 pct., hvorimod de uden skattefradragsretten kunne slippe med de 36 pct. Hvis oppositionen virkelig vil se sagligt og nøgternt på problemet i den begrænsning, der her foreligger, så forstår jeg, at regeringen er rede til helt at stryge fradragsretten i aktieselskabsbeskatningen.

Der er vist ikke nogen grund til at optage en almindelig debat om lovforslagets indhold og forenklinger. Det at samle de mange former for selskabsbeskatningen i en enkel og overskuelig beskatning bør der være almindelig tilslutning til. Det samme må gælde overgangen fra progressiv beskatning til en proportional beskatning. Efter min mening er der endnu mere grund til at lave beskatningen proportional for selskabsbeskatningens vedkommende end ved den personlige beskatning.

Derimod kunne der nok være anledning til at se lidt nærmere på begrundelsen for, at man ved selskabsbeskatning skal have et skattefrit grundbeløb på de foreslåede 5 000 kr. eller et skattefrit grundbeløb i det hele taget. Jeg er ikke helt klar over motiveringen herfor, særligt når det drejer sig om aktieselskabsbeskatning. Ved den personlige skat er det både rimeligt og nødvendigt, at man har et skattefrit beløb svarende nogenlunde til et eksistensminimum, men denne motivering kan jo ikke gælde for selskabsbeskatning. Jeg mener ikke, at der bør være et sådant fradrag, men skal vi have det, er jeg af den opfattelse, at fradraget må være ens for alle former for selskabsbeskatning. Et fradrag kunne måske også, så vidt jeg kan se, animere til, at man udelukkende af skattemæssige grunde begyndte at opdele større aktieselskaber i flere små. Om en sådan mulighed i det hele taget er til stede, kan jeg ikke overse, men det kunne vi måske se nærmere på under det kommende udvalgsarbejde. Endelig ser det lidt overraskende ud, at et fradrag på 5 000 kr. for hvert aktieselskab ikke skulle kunne påvirke beskatningsprocenten med mere end 1. Kan dette virkelig være rigtigt? Så er fradraget i hvert fald en god håndsregning til de små aktie-

[Hans R. Knudsen.]

selskaber, der kun er i stand til at give et ret beskedent overskud, ligesom det naturligvis er den samme gode håndsrækning til de mindre kooperative foretagender, f. eks. de forholdsvis små brugsforeninger.

Jeg ville gerne, om vi i udvalget kunne se lidt nærmere på, hvis vi skal have et sådant skattefrit beløb, hvilken størrelse det så bør have, idet jeg dog vil pointere, at det bør være det samme for aktieselskaber som for kooperative virksomheder.

Med hensyn til beskatningen af de kooperative virksomheder er jeg indforstået med, at man ikke rører ved grundprincippet i den beskatningsregel, vi har i øjeblikket. Dette grundprincip, som gentagne gange har været debatteret og fremdraget i skatteforhandlingerne, går jo ud på, at man beregner indkomsten som en procentdel af foreningens formue. Jeg er indtil videre meget skeptisk indstillet over for, om man i det hele taget kan finde et bedre eller et mere rimeligt grundlag, men det kan i hvert fald ikke ske, tror jeg, på nuværende tidspunkt og slet ikke i forbindelse med de reformer, der her er foreslået.

Det, den højtærede finansminister her foreslår for de kooperative forretningers vedkommende, er jo i det væsentlige blot dette, at man i stedet for at beregne indkomsten til 4 pct. af formuen ved handel udelukkende med medlemmer og 6 pct. af formuen ved handel også med ikke-medlemmer eller en forholdsmæssig fordeling heraf nu går over til altid at beregne indkomsten til 5 pct. af formuen, enten man handler med medlemmer eller også med ikke-medlemmer. Jeg går ud fra, at denne ændring i forbindelse med det før omtalte fradrag på 5 000 kr. ikke vil ændre det samlede beløb, som beskatningen af kooperative forretninger i dag indbringer. Men der vil vel ske en beskedent skatteforhøjelse for de større kooperative forretninger, der udelukkende handler med medlemmer, og en tilsvarende lettelse for de små kooperative forretninger, hvor et eventuelt fradrag på de 5 000 kr. naturligvis vil have den største virkning.

Om beskatningen af institutioner vil jeg gerne sige, at jeg finder det rimeligt, at denne beskatning nu stort set bliver ført

å jour og følges med aktieselskabsbeskatningen.

De foreslåede ændringer til loven om særlig indkomstskat må for en stor del ses som en konsekvens af den nye selskabsbeskatning. Når vi går over til proportional beskatning, beskatning med en fast procent uanset indtægtens størrelse, er der ingen grund til at udtage særlige indkomster — her tænker jeg selvfølgelig først og fremmest på det væsentlige, de akkumulerede indkomster, de opsamlede indkomster; dem kan der ikke være nogen grund til at udtage til særlig beskatning. Denne særlige indkomstskattelov blev jo netop gennemført, for at sådanne indkomster ikke skulle rammes for hårdt af beskatningens stærke progression.

I samme lovforslag er der et meget vigtigt afsnit om beskatning af udlodning fra aktieselskaber i likvidation. Den højtærede finansminister har i sin fremsættelsestale (sp. 986) givet et næsten rystende eksempel på, hvor urimeligt det er, at en aktionær ved likvidation af et aktieselskab beskattes af hele udlodningen minus aktiernes pålydende i stedet for at blive beskattet af udlodningen med fradrag af, hvad han oprindeligt har betalt for aktierne. Det må være helt i orden, at man ændrer dette forhold, men det må være lige så rigtigt, at man så også beskatter fortjenester ved salg af aktier. Hvis man ikke gør dette samtidig, vil en aktionær naturligvis kunne se sin fordel ved i stedet for at modtage sin anpart i likvidationen og betale skat af det beløb, hvormed denne anpart oversteg aktiekøbet i sin tid, at sælge aktien til den værdi, der svarer til likvidationsparten, og så helt slippe for skat af det, han får ind derved.

Hvis man ikke, samtidig med at man indfører denne rimeligere og mildere form for beskatning af udlodninger, også indfører en beskatning af fortjeneste ved salg af aktier, så vil man hurtigt komme ud for en række tilfælde af omgåelse af beskatningsreglerne. Der er efter min mening god logik i, at man i loven om beskatning af særlige indtægter inddrager fortjenester ved salg af aktier, ligesom der naturligvis så også må være ret til fradrag på tab ved salg af aktier.

Med disse bemærkninger kan jeg give

[Hans R. Knudsen.]

tilsagn om en velvillig behandling af de to foreliggende forslag i et udvalg, som jeg senere vil foreslå bliver nedsat.

Paabøl: Det forslag, som vi i dag har til behandling, vil betyde en væsentlig forenkling af den nuværende, meget indviklede beskatning af aktieselskaber. Det går ud på, at man fremtidig afløser de forskellige aktieselskabsskatter med en enkelt skat, der beregnes som en fast procent af indkomsten. Det betyder enklere og mere overskuelige regler, regler, der er lettere at arbejde med både for erhvervslivet og for skattemyndighederne.

Forenkling er i sig selv et væsentligt gode. Jeg anerkender, at udarbejdelsen af et forslag af denne art er en kompliceret og mangesidet opgave, når det hele skal hænge sammen, og der er ingen tvivl om, at der ligger et stort og dygtigt arbejde til grund for det foreliggende lovforslag. Men når dette er sagt, vil jeg gerne sige, at forenkling i sig selv ikke er det eneste og vel heller ikke det vigtigste hensyn, man bør tage. Ethvert skattespørgsmål må først og fremmest bedømmes ud fra et spørgsmål om byrdefordeling og bæreevne, ud fra skatternes højde og deres fordeling.

Jeg vil lade alle detaljspørgsmål ligge, dem bliver der jo tid til at drøfte under en grundig udvalgsbehandling, og indskrænke mig til nogle ganske få, principielle hovedsynspunkter, også under hensyn til det fremrykkede tidspunkt. Der foreslås altså en proportional skat på 44 pct. af den skattepligtige indkomst, efter at man i den skattepligtige indkomst har foretaget et fradrag på 5 000 kr. Kommuneskatten bortfalder, og kommunerne får fremtidig deres del af rovet derigennem, at de får $\frac{3}{25}$ eller 12 pct. af det samlede provenu af aktieselskabsskatten. Om det er den rette anpart, tør jeg ikke have nogen begrundet mening om; det er i alt fald inden for min gruppe anført, at man måske burde se på, om ikke kommunerne burde have en større del af aktie-

selskabsskatterne; men det kan vi jo se på i udvalget.

De forudsætninger, lovforslaget bygger på, er følgende: for det første forudsættes det, at de 44 pct. skulle give det samme provenu som den nuværende aktieselskabsskat. Jeg kan desværre ikke tjene det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen i at nævne, at vi fra vor side kan acceptere, at aktieselskabsskatten nødvendigvis bør indbringe samme provenu. Vi står jo i de kommende år over for, at det danske erhvervsliv skal gennem den hestekur, som tilslutningen til frihandelsområdet utvivlsomt vil betyde, og vi mener, at en nedsættelse af aktieselskabsskatterne vil være en væsentlig stimulans for fremme af produktion og initiativ og vil styrke erhvervenes konkurrenceevne. Det har vel heller ikke undgået den højtærede finansministers opmærksomhed, at vi i vort fællesprogram stiller krav om nedsættelse af aktieselskabsskatterne

Sammenligninger med andre lande giver jeg ikke så forfærdelig meget for; det er jo en kompliceret sag, som også den højtærede finansminister skriver i fremsættelsestalen, at sammenligne fra det ene land til det andet, for man kan ikke tage aktieselskabsskatterne isoleret, man må se på hele det samlede beskatningssystem og også tage afskrivningsreglerne og andre ting i betragtning, selv om vi har fået ret gode og rationelle afskrivningsregler i den lov, der blev vedtaget for et par år siden.

Den højtærede finansminister nævner enmandsforetagender og familieforetagender, som drives på aktieselskabsbasis, og siger, at en væsentligt lempeligere beskatning af aktieselskaber måtte føre til, at man måtte tage spørgsmålet om en opdeling af aktieselskaberne under overvejelse. I så fald skulle sådanne enfamiliesaktieselskaber af hensyn til andre virksomheder, som konkurrerer med dem, underkastes en særlig form for beskatning, en hårdere beskatning end andre aktieselskaber.

Nu er det jo en ret kompliceret sag, og

[Paabøl.]

jeg tror ikke, at det er noget, der kan afgøres på en eftermiddag; det kan være vanskeligt nok at få det til at hænge sammen. Men jeg mener heller ikke, der er nogen grund til at gå denne vej. Det står jo enhver frit for, hvis han har nogen fordel deraf og har 10 000 kr. i kontanter eller værdier at skyde ind, at danne et aktieselskab og lede sin forretning under aktieselskabsform. I det omfang han tager penge ud af aktieselskabet, ja, så beskattes de jo over personbeskatningen. Tager han ikke pengene ud, men opsamler dem i reserver i aktieselskabet og sælger aktierne, betyder det blot, at han lader sorteper gå videre; så skal køberen beskattes af disse penge hvis han skal have dem ud. Men hvis den højtærede finansministers forslag om en 30 pct. beskatning ved salg af aktier bliver gennemført, vil der alene af den grund ikke blive noget større problem.

Den anden forudsætning, som lovforslaget bygger på, er, at halvdelen af aktieselskabs-skatteerne skal kunne fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Jeg skal ikke gentage, hvad det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen fremførte, at dette hviler på en beregning af, hvor stor en del af aktieselskabsskatteerne der nu er fradragsberettiget. I øjeblikket kan nogle af aktieselskabsskatteerne fradrages, andre ikke, og de skatter, der kan fradrages, andrager tilsammen ca. 45 pct. En gennemførelse af lovforslagets bestemmelse om, at halvdelen skal kunne fradrages, vil altså betyde, at man for så vidt bevarer status quo.

Der er 3 logiske muligheder at vælge imellem: man kan fradrage skatterne fuldt ud, og så vil beskatningsprocenten, under forudsætning af at provenuet skal være det samme som nu, blive 52; har man slet ingen fradragsret, vil skatteprocenten blive 36, og vælger man den bløde mellemvare, som ministerens forslag bygger på, vil skatteprocenten blive disse 44 pct., når man også tager i betragtning, at der ikke beregnes skat af de første 5 000 kr. af den skattepligtige indkomst.

Jeg anerkender naturligvis fuldt ud, at den højtærede minister har vist den resignation at foreslå halv fradragsret for skatterne; det er utvivlsomt en resignation,

for den højtærede minister nærer jo stor afsky for skattefradragsretten. Men vi vil altså fra vor side heller ikke afskrive skattefradragsretten på dette område, hvor skrøbeligt et værn skattefradragsretten end kan være imod skatteplyndring.

Vi anerkender bestemmelserne i lovforslaget om, at aktieselskabsskatte fra selskaber, der driver virksomhed i udlandet, stort set er foreslået opretholdt, og vi kan ligeledes anerkende reglerne om, at udbytte, som aktieselskaberne modtager fra andre selskaber, er skattefrit. Det er jo en udvidelse af den tidligere regel om beskatning af udbytte fra datterselskaber, og den vil bl. a. komme investeringsselskaber til gode, selskaber, som spreder risikoen over et stort antal aktier og derigennem forsøger på at etablere et nogenlunde konjunktursikkert papir for småsparere.

Reglerne om institutioners skat har jeg i og for sig ikke noget særligt at indvende imod, men det bliver nødvendigt nærmere at gennemgå dem i udvalget for helt at blive klar over deres konsekvenser. Princippet om, at institutioner, der driver erhvervsvirksomhed, skal beskattes på lige fod med virksomheder, der driver erhvervsvirksomhed under aktieselskabsform, er jeg i og for sig enig i, og for velgørende og almenyttige foretagender er der jo mulighed for at bevilge fritagelse.

Hvad angår beskatningen af de kooperative virksomheder, vil jeg sige, at der sidder jo i øjeblikket et udvalgt med erhvervsrepræsentanter og repræsentanter for kooperationen og prøver på at finde frem til et nyt system for beskatning af kooperative virksomheder. Under hensyn hertil er det måske ikke rigtigt at foretage nogen større ændring af reglerne om deres beskatning, men jeg vil gerne fastslå som noget principielt fra vor side, at vi er absolut enige i, at kooperative virksomheder, der driver virksomhed i konkurrence med private erhvervsvirksomheder, skal have den samme skattebyrde som de.

Men for øvrigt løser de regler, som gives i lovforslaget, efter min opfattelse slet ikke problemet. Man foreslår, at brugsforeninger skal beskattes med 44 pct. af indtægten efter fradrag af 5 000 kr., og at produktions- og salgsforeninger skal beskattes med 18 pct. af indtægten efter fradrag af 5 000

[Paabøl.]

kr. Men det er ikke så meget dér, problemet ligger. Problemet ligger langt mere i spørgsmålet om beregningen af indtægten, for skatten beregnes jo af en beregnet indtægt, ikke af den virkelige erhvervsindtægt. Den beregnede indtægt gøres for brugsforeningernes vedkommende op som 4 pct. af den del af formuen, som svarer til salg til medlemmer, og 6 pct. af den del af formuen, som svarer til salg til ikke-medlemmer. Nu foreslås det i lovforslaget, at man gennemfører samme procent, nemlig 5 pct., for det hele. Det vil utvivlsomt blive nødvendigt at tage hele dette spørgsmål op, men tidspunktet hertil må vel være inde, når vi får en betænkning fra det udvalg, der som sagt arbejder med dette spørgsmål.

Det foreslås i lovforslaget at afskaffe fradraget på 5 pct. af aktiekapitalen. Jeg er ikke enig i dette, og jeg mener ikke, det er en tilstrækkelig eller god erstatning, at man nu går over til et fradrag på 5 000 kr. for hvert selskab. Jeg tror ikke, det fører til en teknisk rationel løsning, og jeg mener, at fradraget på de 5 pct af aktiekapitalen i virkeligheden var en god hjælp til at undgå de meget store udsving, der kommer ved overgang til proportional skat. Der er ingen tvivl om, at det for mange selskaber betyder en fuldstændig omkalfatring af deres skattebyrde. Efter en beregning, jeg har set, skulle 6 000 af de 8 000 selskaber, vi har, få en forhøjelse og ca. 2 000 en skattnedsættelse. Hvis man bibeholdt denne 5 pct.s regel, ville den i nogen grad afbøde overgangsvanskelighederne. De 5 000 kr. er også, som jeg nævnte, teknisk mindre heldigt. Man tænke sig f. eks. et ejendomsaktieselskab, som ejer 10 ejendomme. Det ville jo kunne stykke dem ud i 10 aktieselskaber, som hver har et fradrag på 5 000 kr.

Lad mig sige, at den væsentligste anstødssten er i lovforslaget om kapitalvindingsskatten. Den vil vi ikke fra vor side kunne gå med til. En skat på 30 pct. på avance ved salg af aktier, en kapitalvindingsskat af denne art er jo i realiteten en skat på inflationen. Mange af de fortjenester, der konstateres ved et sådant aktiesalg, er jo ikke udtryk for nogen reel fortjeneste, men udtryk for forringelsen af pengeværdien. Man afskæres fra at kunne foretage om-

bytning af den ene aktie med en anden tilsvarende aktie, uden at man skal afgive et beløb til staten. Den kapitalstærke kan undlade at sælge og derved slippe for afgiften; den lille sparer, derunder f. eks. den, der har modtaget arbejderaktier, vil måske på grund af sygdom eller alder være nødt til at realisere for at leve af kapitalen, og han bliver nødt til at betale afgiften.

Bestemmelsen kan også føre til, at likvidation af selskaber, som ikke kan klare sig, udskydes til efter 1. januar 1961; derved vil man opnå at få tabet gjort fradragsberettiget. Det kan få uheldig indflydelse på aktiemarkedet, idet aktionærer, når aktierne er stigende — måske på grund af udsigten til en sådan kapitalvindingsskat — vil afholde sig fra at sælge, og det kan presse kurserne op. Omvendt, hvis aktierne falder, kan der være tilbøjelighed til at sælge med det resultat, at der kommer en stærk svingning i modgående retning. Inden for erhvervslivet vil det være uheldigt, fordi det vil gøre det vanskeligt at skaffe risikovillig kapital til finansiering af erhvervslivets udvidelser; lysten til at investere i aktier formindskes.

Vi er modstandere af kapitalvindingsskat i al almindelighed, men specielt på dette område. Virkningerne af en kapitalvindingsskat er nemlig særlig uheldige, når man gennemfører den på et bestemt område, for det vil sige, at kapitalen søger hen til anbringelsesområder, som er mere lukrative, hvor man skattemæssigt har en gunstigere stilling end med hensyn til aktier.

Nu vil den højtærede finansminister måske sige til mig, at en kapitalvindingsskat er et nødvendigt led i hele systemet, hvor man gør friaktier skattefrie, og hvor man gennemfører en anden ordning for likvidationsudlodninger. Reglen har tidligere været den, at den del af likvidationsprovenuets, som oversteg den nominelle aktiekapital, blev taget over indkomstbeskatningen, men det er ingenlunde nødvendigt. Jeg er enig i værdien i, at man fremtidigt kan udstede friaktier skattefrit, og jeg er også enig i, at man skal finde en rationel løsning på likvidationsproblemet, men i så henseende må jeg henvise til vort forslag fra 1952-53, hvor vi havde det svenske system med kapitaludlodningsafgift som en mere rationel løsning i dette spørgsmål.

[Paabøl.]

Hvor meget nettoprovenuet af en kapitalvindingsskat vil indbringe, kan være tvivlsomt, fordi tab på aktier jo også kan fradrages.

Kapitalvindingsskatten vil i det hele taget også have en uheldig virkning på et andet punkt. Man kan f. eks. tænke sig en fondsstifter — der er stiftet mange fonds her i landet — fonden er måske vokset op fra en lille begyndelse til at blive et stort selskab. Hvis en mand nu vil forære sin virksomhed til en sådan fond, vil fonden blive undergivet kapitalvindingsskatten, idet denne jo også gælder ved gaver. Derimod udløser arvefald ikke eo ipso en kapitalvindingsskat, men først når aktierne realiseres.

Jeg vil nøjes med disse foreløbige bemærkninger angående nogle principielle punkter i lovforslagene. Vi er naturligvis indstillet på et grundigt og sagligt udvalgsarbejde, og vi mener også, at forslagene — bortset fra disse skønhedsfejl, som jeg her har nævnt, og bortset fra kapitalvindingsskatten, som vi under ingen omstændigheder kan acceptere — giver et godt arbejdsgrundlag for forhandlingerne i udvalget.

Fanger: Vi har i dag til behandling forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., forslag til lov om særlig indkomstskat m. v. og i konsekvens heraf forslag til lov om ændringer i kommuneskatteloven. Før jeg går ind på enkeltheder i de to førstnævnte lovforslag, vil jeg gerne komme med nogle almindelige betragtninger om aktieselskaber og deres beskatning.

Vi har i det sidste århundrede været vidne til en rivende teknisk udvikling med nye opfindelser og på basis heraf en forøget produktion. Som en nødvendig betingelse for at udnytte den nye teknik i dette århundrede er et stedse større antal foretagender nu organiseret i aktieselskabsform eller på andelsbasis. Det gælder banker, rederier, handels- og industriforetagender, ingeniør- og entreprenørvirksomheder o. s. v. Eksempelvis kan nævnes, at virksomheder som A/S Det danske Stålvalseværk og Nordisk Mineselskab, der begge er stiftet i de senere år, ikke kunne tænkes organiseret på anden måde end som aktieselskaber, idet de opgaver, disse selskaber har taget

op, ikke kunne tænkes løst af enkeltpersoner.

I dag foregår en meget stor procentdel af industriproduktionen i aktieselskaber, og vor industrieksport foretages i overvejende grad af aktieselskaber. Nu står vi over for nye begivenheder ved vor indtræden i det større marked, de syv, som alle håber må blive udvidet til et endnu større område. Tankegangen heri er, at varerne skal fremstilles, hvor det sker bedst og billigst, og det vil for Danmark betyde et voldsomt indgreb i de nu tilvante produktionsformer. Det vil betyde, at de af vore virksomheder, der er dygtigere end udlandets, kan udvide deres produktion og sælge mere ud af landet, medens andre virksomheder, som hidtil har arbejdet på et beskyttet hjemmemarked, vil komme ud for en stærk udenlandsk konkurrence og derfor må forsøge billiggørelse af produktionen ved rationalisering og investering i nye maskiner. Andre må endelig omlægge produktionen efter de nye forhold; og så er der virksomheder, som sikkert bukker under, og på disses ruiner skal der opbygges nye industrier. Endvidere skal vi investere for at skaffe arbejdspladser til de store årgange, og investeringerne bliver med den nye automatiserede drift stedse dyrere pr. arbejder. Den nye cementfabrik på Sjælland koster f. eks. 40 mill. kr., og der er kun beskæftiget 80 mand, altså en investering på ½ mill. kr. pr. beskæftiget arbejder.

Af alle disse grunde vil det være nødvendigt, at der i den kommende tid skaffes kapital til investering i et tempo, der langt overstiger, hvad vi hidtil har været vant til. Det gælder ikke alene inden for erhvervslivet, men også inden for den offentlige sektion, i nye veje, gader, broer, havne, færger, skoler, lærestalter, telefonforbindelser, elektricitetsværker o. s. v. samt til forskning og til forsvar. Til alle disse offentlige opgaver kræves skatter eller optagelse af lån, og jo større disse skatter bliver, des mindre kapital er der til rådighed for investeringer i erhvervslivet.

Nu ved jeg godt, at regeringspartierne ser med den største velvilje på, at også det private erhvervsliv trives godt. Som et eksempel fra den sidste tid vil jeg nævne den højtærede statsministers tale ved indvielsen af A. P. Møllers skibsværft på Fyn.

[Fanger.]

Jeg tror også, at de fleste af folketingets medlemmer er klar over, at hele befolkningens levestandard og fremgangen i levestandarden er direkte afhængig af en produktionsfremgang. Man kan forsøge mange krummspring for at fordele kagen, men den letteste måde at få mere på er at gøre kagen større. Det troede socialdemokraterne engang lettest kunne ske ved, at virksomhederne blev overtaget af staten. Det er der vist kun enkelte der tror i dag, men alligevel ser man af f. eks. loven om egnsudvikling, at der selv i det radikale venstre og retsforbundet er tilhængere af, at staten skal have en finger med i spillet, når der skal skaffes ny kapital til nye virksomheder, altså en tiltro til, at det er bedst, hvis man opkræver så store skatter som muligt og så bagefter låner pengene ud eller garanterer for lån til industri, håndværk, landbrug, skolebyggeri o. s. v.

Vi har i de sidste dage hørt meget om skattelettelse for så vidt angår de direkte skatter. Her er vel navnlig tænkt på de personlige skatter, og det er rigtigt, at disse har nået en sådan højde, at de virker direkte bremsende på produktionen. Når man på arbejdspladserne hører, at arbejderne ikke ønsker overarbejde, for det er jo bare at aflevere det i skat, og når erhvervsmanden siger, at det ikke kan betale sig at tjene mere, for det går bare til skatter, så er der noget galt. Men af hensyn til vor betalingsbalance kan det ikke gå at give skattelettelse, siger den højtærede finansminister og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen samt andre pæne mænd.

Den højtærede finansminister nærer mistro til den almindelige borger og tror, at hvis denne får en skattelettelse eller andre penge i hænde, farer han straks hen og solder dem op i et mere eller mindre nødvendigt forbrug. Ganske vist får den højtærede finansminister en stor del af pengene igen via forbrugsbeskatningen, hvad enten der købes tekstilvarer, fjernsyn, ispinde, biler eller tændstikker. Men hvis man fra mange sider virkelig er ængstelig for, at udgiften til almindeligt konsum bliver for stor og der så vil blive for lidt kapital til de nødvendige investeringer, forstår jeg ikke, at den højtærede minister sidste år modsatte sig, at ungdommen kunne få skattefritagelse

for den del af deres indtægt, som de hen-satte på deres investeringskonto.

Det er jo en ret, alle erhvervsdrivende har i dag, og hvorfor så ikke også give den til landbrugsmedhjælperen, handelslærlingen, smedesvenden og industriarbejderen, som har til mål at blive selvstændige og at købe et landbrug, en butik, en smedje eller et industriforetagende? Det ville være et virkeligt håndslag til den del af ungdommen, der sætter målet højt, og hvorfra vi skal hente fremtidens selvstændige erhvervsdrivende. På samme måde vil en skattelettelse for aktieselskaber ikke give anledning til, at det almindelige konsum stiger en rød øre. En skattelettelse her vil ganske vist kunne belaste vor valutabeholdning med indkøb af udenlandske maskiner og andet til investering i nye fabrikker eller til udvidelse af bestående, men dette er jo netop en betingelse for, at vi kan få det bedre i morgen, end vi har det i dag.

Endvidere har jeg den tillid til danske erhvervsvirksomheder, at de ganske anderledes sikkert formår at bedømme en chance for en større investering end en embedsmand under handelsministeriet, der skal tage standpunkt til, om der skal bygges en fabrik i Vestjylland, og som måske har løbende et antal folketingsmedlemmer, der gerne vil anbefale projektet, men ikke selv vil sætte en rød øre i det.

Den højtærede finansminister sagde i sin fremsættelsestale:

„Danmarks forestående tilslutning til de syv og den påtænkte liberalisering af udenrigshandelen vil i de kommende år stille store krav til erhvervslivets konkurrenceevne og på mange områder gøre en omlægning af produktion og afsætning nødvendig. Det er derfor meget vigtigt, at skattelovgivningen ikke lægger unødige hindringer i vejen for en sådan udvikling.“

Jeg giver fuld tilslutning hertil, men jeg savner en eftersætning sålydende: „og derfor vil jeg foreslå en betydelig lettelse af aktieselskabsbeskatningen“. Den højtærede finansminister nøjes med senere at tilføje, at der har været rejst spørgsmål om at give en nedsættelse af selskabsskatten for at styrke erhvervslivets konkurrenceevne, samtidig med at vi tilslutter os frihandelsområdet og liberaliserer udenrigshandelen. At han ikke går ind for en skattelettelse,

[Fanger.]

begrunder han med, at det har de ikke gjort i Sverige og Norge.

For mange her i salen er den selvstændige beskatning af aktieselskaber her i landet efterhånden af så gammel dato, at den anses for et selvfølgelig led i skattesystemet, men nogen egentlig begrundelse for den danske særbeskatning af aktieselskabernes indtægter er næppe nogensinde givet. De grunde, der har ført til indførelse af en særlig aktieselskabsbeskatning og til de kraftige forhøjelser, som denne beskatning er undergået i årenes løb, har næppe heller været teoretiske overvejelser, men det rent praktiske forhold, at selskaberne er let tilgængelige skatteobjekter.

Til trods for at det må have stået lovgivningsmagten klart, at de senere års forhøjelser af den danske selskabsbeskatning har været til skade for produktionen og opsparingen, har man gang på gang ladet de rent fiskale hensyn være afgørende, og det har utvivlsomt herved spillet en vigtig rolle, at mange folketingsmedlemmer savner forståelse for aktieselskabernes samfundsmæssige betydning.

Beskatningen af aktieselskaberne er af disse grunde vokset til et urimeligt højt niveau, og der skal så stærkt som muligt advares mod at lade dette niveau være afgørende for selskabsbeskatningens fremtidige højde. Det er under hensyn til de erhvervsmæssige opgaver, som det påhviler aktieselskaberne at løse i de kommende år, af største vigtighed, at særbeskatningen af selskabsindkomsterne reduceres, således at en større del af disse indtægter stilles til rådighed for virksomhederne, bl. a. til udbygning af produktionsapparatet. Det kan nævnes, at der findes andre lande, hvor en særbeskatning af aktieselskaber ikke er gennemført, og jeg ville sætte pris på, at vi i udvalget får oplysninger om selskabsbeskatningen i de andre europæiske lande, som vi samarbejder og konkurrerer med.

En anden motivering for ikke at nedsætte selskabsbeskatningen er, at nogle af de mindre aktieselskaber drives i direkte konkurrence med enkeltmandsfirmaer, og at disse så ville blive vanskeligere stillet i konkurrencen, men dette problem ville let kunne løses, hvis det har betydning, ved at

også disse firmaer gik over til aktieselskabsformen.

Lovforslaget betyder, at de nuværende 4 forskellige skatter slås sammen til én skat. Det er en forenkling, og selv om det ikke volder aktieselskaberne nogen vanskelighed at udregne den nugældende skat, er vi også tilhængere af dette princip. Vi har heller ikke noget imod, at man forlader det gamle princip med, at den del af overskuddet, der udbetales som udbytte, beskattes højere end den del, der henlægges til reserver. Med de nye regler om skattefri afskrivninger og henlæggelser til investeringsfonds er der skabt mulighed for stærkt at konsolidere sig og opnå en midlertidig skatteudsættelse.

Der er foreslået en 44 pct.s skat af nettooverskuddet med fradrag af halvdelen af sidste års skat. Motiveringen er, at det omtrent rammer forholdene, som de nu er i gennemsnit; men uafhængig af, hvilken regering der har pålagt skatterne, som ikke må trækkes fra, må vi holde på princippet, at der skal udregnes et nettooverskud, og dette fremkommer først, når man har betalt sin skat. Dette beløb er så til disposition for fordeling til udbytte til aktionærerne, til henlæggelse til reservefonds, til udbetaling af tantieme, udbyttedeling o. s. v.; men før der beregnes tantieme, er reglen den, at man ikke regner med, at der er noget at fordele yderligere, hvis ikke først kapitalen er forrentet med almindelig rente, og derfor må der først trækkes f. eks. 5 pct. af kapitalen fra nettooverskuddet, før der kan blive tale om at fordele noget. På samme måde mener jeg, at det ville være sundt at bevare den regel for beregning af statskatten, at der først fradrages 5 pct. af kapitalen.

Ja men hvis man så skal have det samme provenu som nu, kommer man op på 60 pct. eller mere, vil den højtærede finansminister sige, og det synes han er for meget for mange selskaber. Det synes jeg også, men for det første vil den højtærede finansministers forslag give en større indtægt end hidtil, fordi den samlede kapital er i stærk stigning, og fordi mange selskaber i disse år har udnyttet afskrivningerne stærkt og endvidere har henlagt til investeringsfonds skattefrit. Man kan imidlertid ikke afskrive et aktiv mere end én gang,

[Fanger.]

og derfor vil mange aktieselskaber, der ikke ligger i stærk udvidelse, i løbet af få år få mindre afskrivninger og følgelig forhåbentlig større nettooverskud. For det andet vil loven betyde en vældig omkalfatring af beskatningen. Kun aktieselskaber med en lille aktiekapital i forhold til overskuddet vil få skattenedsættelse.

Et aktieselskab med en aktiekapital på 1 mill. kr. og reserver på $\frac{1}{2}$ mill. kr. skal med en skattepligtig indkomst på 50 000 kr. og et udbytte på 5 pct. efter de gældende regler betale i skat 6 125 kr., efter lovforslaget 19 800 kr. Med 100 000 kr. og et udbytte på 5 pct. bliver skatten efter de gældende regler 20 708 kr., efter lovforslaget 41 800 kr. Med 200 000 kr. og 10 pct.s udbytte bliver skatten efter de nugældende regler 62 997 kr., efter lovforslaget 85 800 kr. Med 300 000 kr. og 10 pct.s udbytte bliver tallene henholdsvis 114 832 kr. og 129 800 kr. Med 500 000 kr. og et udbytte på 10 pct. bliver tallene henholdsvis 237 497 kr. og 217 800 kr. Med 1 mill. kr. og et udbytte på 10 pct. bliver tallene henholdsvis 592 372 kr. og 437 800 kr.

Af denne oversigt ser man, at først når et større aktieselskab har en skattepligtig indkomst på ca. halvdelen af aktiekapitalen, vil den foreslåede beskatning blive mindre end efter de bestående regler. Af vore aktieselskaber vil mange banker komme til at betale 25 pct. mere end nu, og det samme gælder praktisk taget alle vore store aktieselskaber.

Et nydannet aktieselskab som Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk med en aktiekapital på 60 mill. kr., som man sidste år viste så stor interesse, at man gjorde aktierne stempelfri ved dets stiftelse, og som jeg under hensyn til dets store betydning for erhvervslivets finansiering i den kommende tid foreslog fritaget for aktieselskabsbeskatning, hvilket man efter den højtærede finansministers resolution ikke kunne gøre af hensyn til konsekvenserne — dette selskab vil efter lovforslaget blive beskattet med ca. halvdelen af indtægten.

Oversigtens udvisende gør yderligere påvisning af lovforslagets uholdbarhed overflødig. Man kan vanskeligt tænke sig, at lovgivningsmagten skulle tage ansvaret

for de forstyrrelser i erhvervslivet, som lovforslaget, hvis det gennemførtes, ville fremkalde, og jeg skal derfor indtrængende henstille, at det omarbejdes, således at 5 pct.s kapitalfradraget opretholdes.

Foruden at tjene det førstnævnte formål består der en særdeles fyldestgørende begrundelse for fortsat at anerkende et sådant fradrag, som i øvrigt har gammel hævd i lovgivningen, idet det fandtes allerede i den første statsskattelov af 1903. Begrundelsen for dette fradrags indførelse var ønsket om til en vis grad at afbøde den dobbeltbeskatning, som den selvstændige beskatning af aktieselskabernes indtægter har til følge. Synspunktet gik ud på, at en udbytteafkastning svarende til normal rente af den i aktieselskabet investerede kapital i hvert fald burde være fritaget for dobbeltbeskatning. Når et sådant fradrag fandtes påkrævet ved indførelsen af den daværende lave beskatning, er det selvsagt endnu langt mere påkrævet under den nuværende meget tyngende beskatning af selskabsindkomster. Sikkerheden for, at de første 5 pct.s udbytte af den i aktier investerede kapital undgår dobbeltbeskatning, er utvivlsomt af betydning for det omfang, hvori risikovillig kapital stilles til rådighed for aktieselskaber. Fradragets bortfald vil føre til store skattemæssige forskelle, alt efter som en investering finansieres ved aktiekapital eller ved lån. Renterne af lånet er fradragsberettigede, medens aktieudbyttet efter lovforslaget ikke kan fradrages; dette vil medføre, at virksomhederne vil søge at arbejde med lav egenkapital, hvilket gør dem mere konjunkturfølsomme.

Hvis lovforslaget vedtages, tror jeg, at man i stedet for at se aktiekapitaludvidelser i stort omfang vil se, at virksomhederne optager obligationslån, eventuelt med samme forrentning som aktierne og forbeholdt aktionærerne. Hvis et selskab vil udvide aktiekapitalen og fortsat udbetale samme udbytteprocent til aktionærerne, skal udvidelsen føre til en betydelig indtægtsstigning, for at det skal kunne betale sig, idet indtægtsstigningen skal være så stor, at den efter fradrag af skatten kan dække det sædvanlige udbytte.

Nu har den højtærede finansminister vist en udstrakt hånd, vil nogle sige, ved at foreslå, at de første 5 000 kr.s overskud

[Fanger.]

gøres skattefrit. Over for dette forslag er vi kølige, ikke fordi vi ikke tror, at det ville få overordentlig stor betydning, for herefter vil jo enhver købmand, håndværker, mindre industridrivende, fisker o. s. v. kunne omdanne sin virksomhed til et aktieselskab og herved blive fritaget for skat af 5 000 kr. Denne skattefrihed kan have en vis begrundelse, når man taler om personlige skatter, hvis man siger, at de 5 000 kr. er eksistensminimum for en familie. Men et aktieselskab hverken spiser eller drikker. Med forslaget ville omtrent alle brugsforeninger blive helt skattefrie, men det kunne altså også lade sig arrangere for de mindre købmænd efter forslaget. Endvidere vil halvstore aktieselskaber kunne blive skattefrie ved at blive opdelt i et antal mindre med hver 5 000 kr. i overskud.

Nej, lad os i stedet beholde reglen om skattefrihed for 5 pct. af aktiekapitalen og fuldt fradrag for betalte skatter.

Vedrørende beskatning af andels- og brugsforeninger har der stået megen strid om den lave beskatning, disse er genstand for i modsætning til det øvrige erhvervsliv.

Ved forslagets bestemmelser om beskatning af disse kooperative virksomheder opretholdes uden nævneværdige ændringer den ordning, som gælder i dag. Det mest karakteristiske ved denne ordning er, at der ved beskatningen ses bort fra de kooperative foreningers virkelige indkomst. Som grundlag for beskatningen fikseres en indtægt, som for foreninger, der alene har omsætning med medlemmer, er ansat til 5 pct. af foreningens formue, og dette fikserede overskud beskattes som aktieselskabernes overskud. Men principielt må disse kooperative virksomheder beskattes på lige fod med lignende private virksomheder, således at andels- og brugsforeninger beskattes af deres regnskabsmæssige overskud. Jeg ved godt, at der er et udvalg, der arbejder med spørgsmålet, og jeg håber, vi i det udvalg, der nedsættes, kan nå frem til den ligestilling, som er det eneste retfærdige.

Bestemmelsen i lovforslaget, hvorefter et aktieselskab ved opgørelsen af sin skattepligtige indkomst kan undlade at medregne udbyttebeløb, som det har modtaget fra andre selskaber, er udtryk for et rigtigt princip. I mangel af en sådan bestemmelse,

vil der i stedet for en dobbeltbeskatning kunne blive tale om en tre-, fire- eller flerdobbelt beskatning af selskabsindkomster, for så vidt de forinden har passeret et eller flere selskaber.

Loven om særlig indkomstskat er foreslået udvidet til at omfatte fortjeneste eller tab ved afhændelse af aktier, tegningsret til aktier og udlodning af likvidationsprovenu m. v. Sådant særlig indkomst skal beskattes med en ikke-fradragsberettiget skat på 30 pct. Dette forslag er vi modstandere af. I stort omfang vil beløb, der på denne måde beskattes, hidrøre fra pengeværdiens forringelse og derfor være af fiktiv natur.

Kapitalvindingsskatten medfører, at der i realiteten foretages en konfiskation af en del af realkapitalen, der var anbragt i den solgte aktie, således at den, der sælger en aktie, der er steget i værdi, efter salget ikke mere vil kunne erhverve et tilsvarende aktiv. Det vil også skabe mindre interesse for at anbringe opsparing i aktier, når man ved, at stigningen, som man håber kan opveje inflationen, bliver beskattet. Hvad angår den lettere adgang til at udstede friaktier, har den ingen interesse, hvis den skal betales med en kapitalvindingsskat.

Et yderligere argument mod kapitalvindingsskatten er spørgsmålet om spekulation eller ikke-spekulation, der skal behandles forskelligt, og som i fortiden har givet og altså også i fremtiden vil give anledning til et stort antal skattesager. Lovforslaget rammer alle normale tilfælde af køb og salg af aktier, idet der ved salg normalt vil være tale om fortjeneste eller tab. Den nye beskatning vil kræve en omfattende kontrol og dermed en dyr administration, men det er meget tvivlsomt, om der netto er penge at hente ved denne nye skat. Jeg må på det bestemteste fraråde denne nye kapitalvindingsskat.

Jeg vil tillade mig at sige et par ord om kommuneskattelovsforslaget med det samme.

Formanden: Det er ikke til behandling nu; det ærede medlem må holde sig til de sager, der er til behandling.

Fanger: Ja men så venter jeg. Det, jeg ville sige, er, at der jo nu foreslås indført en ny slags aktieselskabsbeskatning, som kun skal betales til staten, medens kommunerne

[Fanger.]

hidtil har fået en selvstændig skat, og det skal jeg så sige to ord om senere.

Baunsgaard: Det forslag til lov om en ny aktieselskabsbeskatning, som vi her behandler, forekommer mig at være det første skattelovsforlag, der fremtræder som et virkeligt resultat af bestræbelserne på en forenkling af vor skattelovgivning. Jeg synes i øvrigt, at forenklingen i dette forslag er så iøjnefaldende, at man uden overdriivelse kan kalde det en reform. Jeg synes, det er så opløftende, at en tak til regeringen for dette initiativ bør være det første, der fremføres i denne debat, en tak, fordi man for en gangs skyld ikke har indskrænket sig til at konstatere, at lovgivningen var indviklet, uoverskuelig og initiativhæmmende, men at man har draget konsekvenserne heraf og møder med et lovforslag, der virkelig giver mulighed for at løse vanskelighederne og rette bestående fejl. Lad så være, at der kan være enkeltheder i forslaget, der måske har galt sigte eller er ude af trit med bestræbelserne på forenkling. Hovedsagen er, at der her foreligger det første forslag til en virkelig reform for en vigtig del af vor skattelovgivning.

Som vi har det i øjeblikket, må et aktieselskab betale ikke mindre end 4 forskellige skatter, hvoraf de 3 oven i købet har en eller flere procent tillægsskatter, nogle med skattefradrag og andre uden. Nu foreslås det hele samlet i én skat, også den kommuneskat, som et selskab skal betale. Man kan selvfølgelig altid ud fra ønsket om kommunalt selvstyre finde anker mod en så stærk forenkling; men der er jo også hensynet til erhvervslivet: at der er så enkel en lovgivning, at man giver dette de bedste muligheder for at tilrettelægge produktion og konkurrenceevne, og det hensyn forekommer så vigtigt, at det må komme i første række. Det gælder ikke mindre på baggrund af vor tilslutning til de syv og den deraf følgende liberalisering.

Jeg finder det på denne baggrund rime-

ligt og rigtigt, at lovforslaget går så vidt, at et selskab virkelig får mulighed for at tilrettelægge sine dispositioner med fuldt kendskab til de skattemæssige krav, det vil møde. Det giver en proportional skat mulighed for, en skat, hvor man som her nøje kender den procent, som skal svares i skat, og en skat, som dækker alle forpligtelser både over for kommune og stat.

Der har jo i debatten efter lovforslagets fremkomst specielt været drøftet visse interesser med hensyn til spørgsmålet om skattefradraget. Jeg finder det hensigtsmæssigt, at den højtærede finansminister har oplyst tinget og offentligheden om forskellen på den procent, man må anvende, når der som i lovforslaget tillades fradrag af halvdelen af de betalte skatter, og så den procent, der skulle anvendes ved fuldt skattefradrag, eller hvor meget mindre procenten skulle være, såfremt der intet måtte trækkes fra. Det belyser på udmærket måde forskellene, og der skulle være mulighed for en nøgtern drøftelse af fordele og ulemper ved systemet med skattefradrag i dette tilfælde. Når selve loven fastsætter den procent, der skal svares i skat, så skulle jo det hensyn, hvormed man normalt begrundet tilstedeværelsen af skattefradragets retten, være tilgodeset i dette tilfælde. Det vil ikke uden ændring af selve loven være muligt at sætte skatten i vejret for aktieselskaber, en forhøjelse vil ikke kunne sniges ind i en årlig udskrivningslov.

Jeg tror, eller jeg håber, at vi roligt og sagligt kan drøfte dette problem, selv om jeg må erkende, at den behandling, visse dele af oppositionspressen har givet forslaget, jo ikke på forhånd imødekommer dette ønske om saglighed. Det er ikke særlig opmuntrende, at man rundt om i oppositionspressen har set også dette forslag behandlet som et angreb på skattefradragets retten. Det modsatte er jo tilfældet. Vi har i forvejen en beskatningsform for aktieselskaber, som giver ret til at fradrage omkring 45 pct. af den betalte skat, og nu mødes vi af et lovforslag, som bygger på

[Baanngaard.]

det princip, at halvdelen af den betalte skat må fradrages. For en gangs skyld var der god grund til for tilhængerne af skattefradragsretten at takke finansministeren.

Et af de forhold, der bør underkastes en grundig behandling, er bruddet med det princip, at et aktieselskab i sin indkomstopgørelse kan fratække et beløb svarende til 5 pct. af aktiekapitalen. Det er helt indlysende en fordel for selskaber med stor aktiekapital, en fordel, som selskaber med mindre aktiekapital ikke på samme måde kan udnytte. Disse selskaber er vel tværtimod blevet ramt af den hidtidige bestemmelse om, at den del af overskuddet, der blev anvendt til udbetaling af udbytte, blev beskattet hårdere end den øvrige del af overskuddet. Udbyttet er jo belønning for at lade kapitalen arbejde i erhvervslivet, og derfor er jeg egentlig principielt tilhænger af, at udbytte ikke skal beskattes hårdere end andet overskud. Når vi har sådanne afskrivnings- og investeringsregler, at der heri ligger en opmuntring til konsolidering, er et rimeligt udbytte en fornuftig ting, fordi udbytte opfordrer til opsparing gennem aktier, en ting, jeg tror vi har lagt for lidt vægt på hidtil.

Nu skal man altså efter lovforslaget betale den samme procent af hele indkomsten. Dermed falder jo en væsentlig begrundelse for kapitalfradraget bort, men tilbage bliver selvfølgelig en nødvendig vurdering af problemerne for sådanne virksomheder, hvis drift kræver en stor kapital i forhold til omsætning og overskud. Sådanne findes, og de vil nu blive ugunstigere stillet end tidligere. Fordele og ulemper må her nøje vejes op mod hinanden. I de fleste tilfælde vil det nok vise sig at være en fordel for nystartede virksomheder at få det foreliggende lovforslag gennemført, og et hensyn til, at der er konstant tilgang af nyt initiativ til erhvervslivet, vejer meget tungt.

Hvad angår de selskaber og foreninger, der rammes af den samme selskabsskat, må jeg sige, at når sådanne selskaber ikke drives som aktieselskaber, er jeg ikke helt sikker på, at det er rigtigt — sådan som man gør det i lovforslaget — at gå ud fra det princip, at beskatningsprocenten altid bør være den samme. Jeg finder ikke, det er aldeles givet. Der kan være selskaber

eller foreninger, som nok driver en slags erhvervsvirksomhed, men under sådanne former, at den samme beskatning ikke på forhånd synes helt velbegrundet. Vi må i udvalget se nøje på disse forhold.

Hvad angår lovforslagets bestemmelser om beskatning af brugsforeninger, er jeg ked af at måtte konstatere, at her er såvel sigtet som bestræbelserne på forenkling tilsyneladende svigtet af finansministeren. Forslaget bygger helt uændret på det princip, at kooperative virksomheders indkomst fikseres til en bestemt procentdel af selskabets formue. Rent bortset fra at en opgørelse efter denne metode intet fortæller om virksomhedens indkomst, er det så i øvrigt hensigtsmæssigt at benytte formuen som grundlag for beregning af indkomsten? Når indkomsten sættes til en bestemt procentdel af formuen, straffes så ikke den, der ønsker at føre en fornuftig konsolideringslinje? Er det ikke at opmuntre til letsindighed, når man siger: jo større formue, jo større skat? Altså jo mere, der spares op, desto mere straffer man. Princippet synes jeg ikke er godt. Skal det opretholdes, er der bestemmelser i lovforslaget, som ikke kan accepteres.

Først og fremmest savner man en begrundelse for også ved en fiktiv indkomstopgørelse at lade de første 5 000 kr. være skattefri. Det kan ikke begrundes med reglens tilstedeværelse for aktieselskaber, for hos disse finder der jo en egentlig indkomstopgørelse sted. Ej heller kan opretholdelsen begrundes med en henvisning til, at man nu opgiver reglen om skattefrihed for den første del af indkomsten op til 5 pct. af aktiekapitalen, for denne regel gælder jo netop kun for aktieselskaber. Skal vi derfor følge ideen om den fikserede indkomst, må bestemmelsen om de 5 000 kr.s bundgrænse bortfalde for kooperative selskaber; det mener jeg må være betingelsen for i øvrigt at afvente resultatet af arbejdet i udvalget om brugsforeningsskat.

Endelig finder jeg det principielt forkert, at man i forslaget er gået bort fra bestemmelsen om en stærkere beskatning af indkomsten i åbne brugsforeninger. Reglen har hidtil været den, at indkomsten opgjordes til 6 pct. af formuen i åbne brugsforeninger og 4 pct. i lukkede. Nu foreslås der 5 pct. af begge former for omsætning. Skal man

[Baunsgaard.]

opretholde indstillingen om principiel forskel i indkomstberegningen mellem brugsforeninger og andre forretningsformer, tror jeg dog, det er nødvendigt, at reglen om forskel i behandlingen mellem åbne og lukkede brugsforeninger fastholdes, således at det erkendes, at for at denne forskel kan anerkendes, må der være tale om lukkede brugsforeninger, der kun handler med medlemmer. Gør man ikke det, mener jeg, man må tage skridtet fuldt ud og erkende, at nutidens brugsforeninger har udjævnet forskellen, og så må selvfølgelig både indkomst og skat beregnes efter samme regler.

I sin fremsættelsestale nævnte finansministeren, at man ved bedømmelsen af aktieselskabsskattens højde måtte erindre, at der er en række familieaktieselskaber, som fortrinsvis er konkurrenter til personligt ejede firmaer, og at man bør tage hensyn til dette i beskatningens størrelse, for som hovedregel vil selskabsskatten være lavere end den personlige indkomstskat. Jeg henstiller, at vi tager dette konkurrencehensyn med i vurderingen også af brugsforeningsskatten, for her er der mere end noget andet sted tale om selskaber, der konkurrerer med personligt ejede firmaer, nemlig med købmændene.

Personlig er jeg af den opfattelse, at tiden til en vis grad har udvisket brugsforeningernes særpræg. Man kan være enig eller uenig i dette, men ingen vil bestride, at udviklingen efterhånden vil slette skellet mellem brugsforeninger og private firmaer. Jeg tror, at dette i dag erkendes også af brugsforeningernes venner, og jeg har en stærk fornemmelse af, at der også dér er en klar erkendelse af, at en skattemæssig begunstiggelse af den ene form for forretning fremfor den anden ikke kan opretholdes. Jeg er villig til at sige her, som jeg sagde det før: lad os nøgternt og fordomsfrit drøfte problemerne, også beskatningen af andelsselskaber.

Jeg vil gerne sige til de ærede medlemmer hr. Fanger og hr. Paabøl, som så stærkt talte om, at provenuet af aktieselskabsskatten skulle nedsættes, at det kan man selvfølgelig godt drøfte, men jeg vil dog gøre opmærksom på, at aktieselskaberne rent skattemæssigt i forvejen er begunstiget, hvis man sammenligner skatten på

aktieselskaber med den personlige indkomstbeskatning. Det er et synspunkt, som jeg henstiller til de to ærede medlemmer at huske, når vi skal drøfte denne side af aktieselskabsbeskatningen.

Samtidig med fremsættelsen af forslaget til den nye aktieselskabsskat har den højtærede finansminister fremsat forslag til en ny lov om en særlig indkomstskat m. v. Den nugældende lov er jo kun ca. 1½ år gammel, og den debat, der da fandt sted ved behandlingen her i tinget, har formentlig de fleste medlemmer i frisk erindring. Der fandt dengang en meget grundig udvalgsbehandling sted, og det resulterede jo i en enstemmig tilslutning til en lov, som på mange områder medførte en rimeligere beskatning af engangsindtægter. Bortset fra den tekniske ajourføring, der nu finder sted på en række områder, er den vigtigste ændring i det nu fremsatte lovforslag, at fortjeneste ved aktiesalg og fortjeneste ved likvidation af aktieselskaber skal ind under loven om særlig indkomstbeskatning.

Det er selvfølgelig ikke uforståeligt, at man i diskussionen efter lovforslagets fremkomst mest har koncentreret sig om den helt nye regel om indkomstbeskatning af fortjeneste ved aktiesalg. Problemet kan jo bedømmes forskelligt, men det vigtigste er dog, at man ikke skiller det ud og betragter det som et isoleret problem. Det skal nødvendigvis bedømmes i forbindelse med forslaget til ny aktieselskabsskat og de store fordele, dette forslag indeholder for aktieselskaber. Ligeledes bør det bedømmes i forbindelse med den lettelse, der samtidig foreslås i beskatningen af fortjeneste i tilfælde af likvidation, og den helt nye behandling, man giver friaktier. Alle disse ting må vurderes i sammenhæng, og det bør ske gennem en grundig udvalgsbehandling, hvor man må søge at få alle sammenhængende problemer nøje belyst.

Når det ærede medlem hr. Fanger så kategorisk vil have lov til at kalde den foreslåede skat en kapitalvindingsskat, så ville jeg egentlig have sat pris på, om det ærede medlem havde gemt den udtalelse, til vi i udvalget er blevet enige om eller er nået frem til en personlig erkendelse af, om der her er tale om kapitalvinding eller indkomst. Jeg håber, det må lykkes at finde frem til en løsning også af dette problem i udvalget

Niels Andersen: Da jeg hørte det ærede medlem hr. Fanger tale i denne sag, fik jeg umiddelbart det indtryk, at det var en fortsættelse af finanslovdebatten. I modsætning hertil vil jeg prøve at koncentrere mig ganske kort om de væsentligste punkter i de nye lovforslag.

Vi er alle enige om, at der her er tale om en meget betydelig forenkling af den skattelovgivning, der er gældende på dette område, og det kan vi naturligvis kun hilse med tilfredshed lige så vel som dette, at vi kommer frem til en proportionalbeskatning, kommer væk fra den meget uensartede beskatning, der har været gældende hidtil. I forbindelse hermed vil jeg sige følgende.

Når det ærede medlem hr. Fanger her fremfører en del eksempler på, at den foreslåede beskatning betyder en forhøjet beskatning, så kan det kun være enkelte eksempler, der udviser, at der sker en stigning i den faktiske skatteudskrivning. Formålet med den skatteudskrivning, der nu skal finde sted, er at tilvejebringe det samme provenu. Det er givet, at nogle vil gå op i skat og andre vil gå ned, men gennemsnittet af den samlede beskatning bliver som hidtil. Når man har kunnet påvise eksempler, der er gået stærkt frem i beskatningen, er det netop som følge af den 5 pct.s regel, der hidtil har været gældende, hvorefter de aktieselskaber, der har haft store aktiekapitaler og dermed forholdsvis store fradrag, er blevet gunstigst stillet med hensyn til beskatning. Det vil ikke blive tilfældet efter den nye ordning, hvor man har fradraget på 5 000 kr. De 5 000 kr. er foreslået af hensyn til de små aktieselskaber, og det synes jeg for så vidt er rimeligt.

De punkter, hvor der ellers kan være divergerende opfattelser, er for det første spørgsmålet om skattens højde, og det kan man naturligvis altid diskutere. Man kan altid hævde, at det er for meget, man skal betale i skat, men når man skal tale om skattenedsættelse, således som der er blevet gjort uhyre meget i den seneste tid, kan man altid spørge: hvem er det, der skal have andel i denne skattenedsættelse? Er det dem, der er bedst stillet i økonomisk henseende? Er det dem, der har været med til at tilvejebringe værdierne, eller hvem er det? Man skal altid prøve på at finde frem til den mest rimelige nedsættelse, den mest

rimelige begunstiggelse, hvis der er mulighed for skattenedsættelse i det hele taget — det vil jo vise sig til foråret.

Så vil jeg gerne sige med hensyn til beskatningen af aktieselskaber og kooperative virksomheder, at jeg var egentlig noget overrasket over det ærede medlem hr. Paabøls udtalelser om, at man på det område skulle tilstræbe samme skattebyrde. Jeg kan egentlig kun sige, at det glædede mig, for jeg havde forståelsen af, at der inden for venstres rækker var ønske om at bibeholde den noget lempeligere beskatning af andelsforetagender og kooperative virksomheder, man har haft hidtil.

Jeg er i hvert fald også tilhænger af, at man når frem til ensartet beskatning for ensartet virksomhed, ja, i det hele taget en ensartet beskatning for erhvervsvirksomheder, og man vil så komme dertil, at brugsforeningerne må konkurrere på priserne i stedet for at konkurrere på dividende, og jeg mener i og for sig, at man kun kunne være tilfreds med at nå dertil. Det betyder, at brugsforeningerne og købmændene i almindelighed bliver stillet mere lige.

Så er der endelig spørgsmålet om beskatningen af den fortjeneste, man opnår ved salg af aktier. Det er meget betegnende, når det ærede medlem hr. Fanger siger, at den stigning, der finder sted i aktiekurserne, er resultatet af inflation. Sådan er det altid, når der forlanges noget af de mennesker eller selskaber, der har nok, men når der ellers skal pålægges skat for almindelige menneskers vedkommende, så er det noget, de skal bidrage med til den fælleskasse, som man nu engang har. Jeg kan ikke se rettere, end at de penge, der opnås ved en kursstigning af aktier, og som er arbejdsfri penge, i hvert fald skal beskattes i samme omfang som de penge, der erhverves ved arbejde. Jeg kan ikke se, at der er noget urimeligt heri. Tværtimod synes jeg, at det er helt urimeligt, at man tilstræber en sådan udvikling.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige retsforbundets støtte til gennemførelse af de fremsatte lovforslag og til en saglig gennemgang af de problemer, vi her har været inde på.

Ragnhild Andersen: Da min gruppes ordfører er forhindret i at være til stede, skal

[Ragnhild Andersen.]

Jeg gøre et par bemærkninger til de to fremsatte lovforslag. De er jo som allerede sagt et led i en stræben efter den skattereform, som finansministeren har stillet i udsigt. Efter vor opfattelse er det afgørende ved en skattereform imidlertid, at vi får ændret fordelingen af skattetrykket, så vi opnår lettelse for indtægter op til 20 000 kr. Det må være hovedpunktet i en skattereform, at den giver lettelser for den store kategori af borgere i vort samfund, som betaler under de 20 000 kr.; det er man hidtil gået uden om i skattelovgivningen. Man har klippet lidt frynser hist og har klippet lidt frynser her, ændret det lidt for de gamle og invaliderne og hævet bundgrænsen, men ellers har man givet de fleste lettelser til gunst for de bedst stillede i samfundet. Jeg tænker her på udvidelsen af skattefrihed for opsparing, de forbedrede afskrivningsregler, der så udpræget er til gunst for de bedst stillede, og de skattefri investeringsfunds, om hvilke man kan sige det samme. Men det, der skal huskes, når talen er om en skattereform, er, at skatten hviler tungt på lønarbejderne, og at der er brug for skattelettelse her for indkomsterne hos den store gruppe af jævne mennesker i vort samfund.

Med de lovforslag, vi behandler nu, får man altså en selskabsbeskatning, som går ind for, at skatten bliver stående fast på det samme. Men ser man på udviklingen af de personlige skatter og selskabsskatterne, kan man se, at i løbet af de sidste 10 år er de personlige skatter steget fra 183 mill. kr. i 1938-39 til nu at være 2 050 mill. kr., selskabsskatterne derimod er kun steget fra 63 mill. kr. til 363 mill. kr., og det vil sige, at de personlige skatter er steget 11 gange, selskabsskatterne kun knap 6 gange.

Den kommunistiske gruppe kan ikke være tilfreds med denne udvikling. Vi finder, at skatternes størrelse slet ikke er tilfredsstillende. Vi finder, at den må højere op for dem, der har udbytte af andres arbejde, som det jo er tilfældet for selskabernes vedkommende. Når man her taler om, at hensynet til konkurrenceevnen og til investeringerne gør det nødvendigt at lette skatterne, kan vi ikke se, det slår til, eller rettere sagt, de tal, der ligger i det materiale,

der er stillet til rådighed her, viser, at i Sverige og Norge har man en højere beskatning af selskaberne, end vi har i vort land. Alligevel er det muligt såvel for svenskerne som for nordmændene både at investere og at konkurrere. Denne påstand holder altså ikke.

Min gruppe er aldeles heller ikke tilfreds med de i forslaget indeholdte skattefradragsregler. De er udpræget til gunst for selskaberne. Det er lempelser, som vi må vende os imod. Der er også i forslaget bestemmelser vedrørende beskatningen af andelsselskaber og kooperative sammenslutninger. Den kommunistiske gruppe har den principielle opfattelse, at Kooperationen ikke bør beskattes. Der er her tale om almenyttige formål, om en fælles opsparing, som ikke bør beskattes. Efter vor opfattelse har man altså i disse to lovforslag slet ikke fundet frem til den rigtige løsning. Aktieselskaberne må af med betydeligt mere i skat, det er vor mening, og de skal ikke, som her foreslås, have indrømmelser, der bevirker, at de slipper endnu billigere i skat.

Vi har ikke noget imod tekniske forbedringer, men det kan ikke være rimeligt, når vi nu skal til at ændre lovene i teknisk henseende, at det sa skål betyde, at man giver selskaberne lettelser; de er i forvejen blevet alt for lemfældigt behandlet igennem årene.

Finansministeren (Kampmann): Når man har deltaget i folketingets møder fra klokken 9 i morges til nu med visse pauser, kan man godt sidde og få den tanke, at der er en enkelt sats, vi har glemt i vort toldlovsforslag, nemlig told på ord. Nogle kunne måske synes, at det var lidt hårdt, men da tanker som bekendt er toldfri, gjorde det måske ikke så meget.

Jeg takker i øvrigt for de mange smukke ord, der er faldet om lovforslaget og om den forenkling, det indeholder. Når jeg gør dette, er det, fordi jeg gerne vil lade takken gå videre til de embedsmænd i skattedepartementet, der igennem mange måneder og før dem også andre embedsmænd igennem flere år har arbejdet for at nå frem til en reform på dette område. Jeg har også forstået, at de fleste ordførere er enige i, at det virkelig er en, omend partiel, skattereform.

[Finansministeren.]

Jeg skal ganske kort gennemgå nogle af de punkter, hvor der er divergerende opfattelser, og her i dag, eller jeg skulle måske sige i aften, lade ligge alle de punkter, hvorom der er almindelig tilslutning. Jeg tager provenuet først. Almindeligvis fremkommer provenuet jo som et resultat af skattereglerne, men det er måske meget praktisk at begynde med provenuet.

Jeg har foreslået, at vi skal sigte imod et uforandret provenu, det havde det ærede medlem fru Ragnhild Andersen øjensynlig misforstået. Jeg tror også, at provenuet bliver uforandret; om det bliver stigende på grund af den almindelige økonomiske aktivitet, kan godt være, men det er da også ganske rimeligt — det tror jeg det ærede medlem hr. Fanger helt har misforstået — hvis der er en stærk stigning i den økonomiske aktivitet, at der bliver betalt mere i skat. Der bliver sikkert også brug for pengene.

Man kan da spørge, om provenuet i dag er for højt. Jeg kan pege på, at i de senere år har det nærmest været svagt faldende. I og for sig havde jeg ventet, at det ærede medlem hr. Fanger havde takket for den lempelige aktieselskabsbeskatning, vi har her i landet. Det ville, synes jeg, have klædt det ærede medlem at være begyndt med dette, og så kunne det ærede medlem derfra argumentere videre og sige, at han syntes, den skulle være endnu lempeligere. Hvad enten vi sammenligner med andre lande eller sammenligner med beskatningen for personer, er aktieselskabsbeskatningen her i landet forholdsvis lempelig.

Så er der spørgsmålet om, hvordan vi skal belægge aktieselskaber med skat, og der er altså valgt en proportionalsskat, og det forstår jeg, at alle er enige om. Dér, hvor striden kan komme til at stå, er egentlig om, hvor høj procenten skal være, og dette kan man diskutere under forudsætning af, at vi skal nå et bestemt provenu. Det hænger så igen sammen med, hvilke fradrag vi vil indrømme, og dér er det, at mit gode hjerte, som det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen sagde, er løbet over. Det glæder mig naturligvis at høre, at der skulle være en forbindelse mellem hjerte og aktieselskabsbeskatning; det har der

ikke været for mit vedkommende, det er såmænd et rent praktisk forslag i den retning, at vi skulle søge i samdrægtighed at nå frem til at få gennemført denne reform. Da i dag knap halvdelen af betalte skatter kan trækkes fra, har jeg her foreslået det samme — jeg har måske skærpet det, fordi det er fra 44 til 50 pct. — men det er stort set det samme.

Jeg synes, fradraget er komplet urimeligt, det er skadeligt for aktieselskaberne, og jeg havde egentlig håbet, at man havde taget imod vor udstrakte hånd og sagt: nej, vi vil ikke have det skattefradrag, vi vil meget hellere have en lav procent; det ville være en håndsregning, kan jeg forsikre det ærede medlem hr. Fanger, til de nye selskaber og til de selskaber i det hele taget, der skulle få en merindtægt. Det ærede medlem hr. Fanger skal ikke ryste på hovedet allerede nu, der bliver nok mere at ryste af.

Så er der spørgsmålet om andre fradrag, f. eks. dette fradrag på 5 000 kr., der jo har været fremdraget både i forbindelse med de små aktieselskaber og i forbindelse med den kooperative beskatning. Jeg kan sige, at jeg er meget villig til at forhandle om dette fradrag; jeg har ikke noget imod, at vi gør det mindre, og skulle der være stærk stemning for, at det ganske falder væk, kan vi drøfte det; det kan også gælde både aktieselskaber og kooperative selskaber, og så kan vi sætte beskatningsprocenten ned, i hvert fald med 1, det er dog altid noget.

Endelig er der det såkaldte 5 pct.s kapitalfradrag. Dér gik de ærede ordførere hr. Paabøl og hr. Fanger ud fra, at selskaberne i dag har et sådant 5 pct.s kapitalfradrag i al almindelighed . . . . (Fanger: Nej!) . . . . Nå, jeg forstår, at det er vi enige om. Det har vi ikke for den kommunale beskatning og heller ikke for beregning af restraten, og derfor, hvis vi gik til 5 pct.s kapitalfradrag i al almindelighed, ville det medføre en betydelig lempelse af beskatningen i mange selskaber, for hvis vedkommende man udmærket kan diskutere, om noget sådant var rimeligt.

Derudover vil jeg meget gerne understrege, at begynder man at indføre mere fradrag i indkomsten, beregnet i forhold til kapitalen, hvad enten det er aktiekapitalen eller denne, suppleret med reservefonden

[Finansministeren.]

eller lignende, falder den foreslåede forenkling bort. Det betyder væsentlige komplikationer, hvis vi skal til at beregne, hvor stor kapitalen er og så videre. Hele forenklingen falder væk. Derfor er bortfaldet af dette 5 pct.s fradrag en integrerende del af forslaget, hvortil kommer — og det er det afgørende — at de mange påstande, som her er fremsat om, at dette, at man ophæver 5 pct.s fradraget, betyder en voldsom omlægning af beskatningen, jo, så vidt vi kan se efter de beregninger, vi har foretaget i skattedepartementet, og som jeg naturligvis er meget villig til at forelægge udvalget, ikke holder stik. Vi erkender, at der kan være ydertilfælde. Det ene ydertilfælde har medført forslaget om de 5 000 kr. i fradrag i indkomsten, det andet ydertilfælde har medført, at vi har foreslået overgangsregler. Men dertil kommer et ganske afgørende synspunkt, og det er, at der er jo ingen, der siger, at den fordeling af aktieselskabsskatten, som vi har i dag, er rimelig og naturlig. Hvor står det? Det er simpelt hen en fordeling, vi har, og derfor kan det godt være, at en ny fordeling af provenuet er langt mere rimelig end den, vi har.

Så der der spørgsmålet om avancebeskatningen, den regel, der findes i lovforslaget om særlig indkomstskat; her var det ejendommeligt at se paralleliteten i de ærede medlemmer hr. Fangers og hr. Paabøls argumentation. For det første sagde man jo, at det var beskatning af inflationsfortjenester. Vil man virkelig påstå, at enhver kursstigning beror på inflation? Jeg vil dog tro, at en væsentlig del af kursstigningerne skyldes, at selskaberne har fået betydelig større reserver, og det vil altså sige, at man får en indtjening, der kommer til udtryk, når aktionæren sælger sine aktier. Men så er der en ting, som de ærede medlemmer åbenbart glemmer. Når man peger på, at det særlig vil gå ud over dem, der har fået aktier, så glemmer man, at der er et skattefrit fradrag på 1 000 kr. Det mest ejendommelige ved det hele er dog det meget hårde angreb på denne beskatning, idet man hævder, at den vil volde en vældig administration, og et af de ærede medlemmer samtidig siger, at den ikke vil give noget væsentligt provenu. Hvis den ikke giver noget væsentligt provenu, kan den

vel ikke være så hård. Jeg synes, at sammenhængen i argumentationen her ikke er særlig tydelig at få fat på.

Jeg skal ikke forlænge diskussionen, men sige, at jeg er taknemlig for, at der fra næsten alle sider har været tilslutning til den foreslåede ændring af beskatningen af institutioner. Der er fremsat en række betragtninger omkring kooperationsbeskatningen. Det var i og for sig det ærede medlem hr. Baunsgaard, der var mest inde på dette, men også det ærede medlem hr. Fanger var inde på det. Jeg har allerede givet udtryk for, at vi godt kan diskutere det dér med de 5 000 kr. Jeg gør opmærksom på, at forslaget indebærer en forøgelse af beskatningen for den del af brugsforeningsbevægelsen, som konkurrerer mest med de private købmænd. Det kan man vist ikke være i tvivl om; men skulle man ønske — jeg forstod, at det var egentlig det, det ærede medlem hr. Baunsgaard var inde på — at gå væk fra dette fradrag på 5 000 kr., og at der stadig skal skelnes mellem åbne og lukkede brugsforeninger, ja, så når man nærmest hen til at beholde det, vi har i dag; sådan vil jeg nærmest opfatte det. Der kan også være en vis logik i, at man, når man har siddet i et udvalg og i øvrigt ikke kan blive enig, så beholder det, man har. Det, mit forslag tilsigter — det undrer mig meget, at det ikke er blevet rigtigt opfattet rundt omkring — er trods alt en vis tilnærmelse mellem beskatningen af kooperationen og de andre foreninger og selskaber.

Fanger: Den højtærede finansminister kunne ikke forstå mit ræsonnement om de 5 pct. af aktieselskabsformuen, som jeg ønskede trukket fra, fordi der var tale om dobbeltbeskatning; men jeg sagde jo i mit indlæg, at det giver en forskel, om man forøger kapitalen i et selskab ved at udvide aktiekapitalen eller ved at optage et obligationslån. I det omfang, man optager et obligationslån, må renten jo direkte trækkes fra som en udgift, og de 5 pct. af aktiekapitalen skulle være et ækvivalent herfor.

Med hensyn til beskatningen af brugsforeninger nævnte vi jo, at det eneste rationelle ville være, at beskatningen af disse kooperative virksomheder skete på samme måde som beskatningen af aktie-

[Fanger.]

selskaberne, derved at man fandt frem til, hvad nettooverskuddet var, og behandlede det akkurat ligesom i aktieselskaberne. Visse af de kooperative selskaber anvender jo noget af overskuddet til udbetaling til andelshaverne, og det måtte jo kunne sammenlignes med, at der i aktieselskaberne sker en udlodning af så og så mange procent i udbytte af aktiekapitalen. Såvel i andels-selskaber som i aktieselskaber henlægger man for at følge med i udviklingen en hel del af overskuddet til reserverne, det er ens for de to former. Derfor kan jeg ikke se andet, end at det bedste ville være, hvis man fandt frem til en fuldstændig lige-stilling af de forskellige former for erhvervs-virksomhed, og jeg vil ønske, at det bliver en beskatning på det lavest mulige ens-artede niveau.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagenes overgang til anden behand-
ling*
vedtoges uden afstemning.

Hans R. Knudsen: Jeg foreslår, at lov-forslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om
ændring af lov vedrørende personlig skat til
kommunen.*

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 985, fremsættelsen i tidenden sp. 987).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen: De ændringer, som lovfor-slaget tager sigte på, skal ses dels i forbindelse med de ændringer, vi i foråret gennemførte i kommuneskatteloven, dels i forbindelse med de to lovforslag, vi lige har behandlet, vedrørende skat på aktie-selskaber og særlig indkomstskat.

Ændringen, som vi vedtog i foråret, gik

som bekendt ud på, at man i en del kom-muner, bl. a. købstæderne og deres forstads-kommuner, gennemførte en proportional skat for personlig skat til kommunen. Loven går ud på, at i de kommuner, hvor man nu er gået over til en fast beskatningsprocent ved proportionalskattens gennemførelse, skal der gives et skattefrit fradrag på henholdsvis 3 000 og 2 000 kr. for forsørgere og ikke-forsørgere. Dette fradrags størrelse skulle kun være gældende for indeværende skatteår, medens fradraget for det kom-mende skatteår, d. v. s. skatteåret 1960-61, skulle forhøjes til henholdsvis 4 000 kr. og 2 500 kr.

Det er min opfattelse, at den beskat-ningsform, vi gennemførte i foråret, har virket tilfredsstillende i de kommuner, hvor man er gået over til den nye form for beskatning. Jeg har opfattelsen af, at mange kommunalfolk rundt omkring i landet har fundet formen god; men det skal erkendes, når man nu til det kommende skatteår skal forhøje fradragene, at det for nogle kom-muners vedkommende, hvor gennemsnitsind-tægten ikke er så høj, og hvor man har haft en ligningsskala med et ret lavt nulpunkt, kan medføre, at beskatningsprocenten bli-ver relativt høj navnlig i de mindre køb-stadskommuner og i de forstadskommuner, hvor beskatningsprocenten anvendes.

Nu foreslår den højtærede indenrigsmini-ster, at man i købstæder med under 3 000 indbyggere og i forstadskommuner og by-mæssige bebyggelser ligeledes med under 3 000 indbyggere giver kommunalbestyrel-sen adgang til for ét år ad gangen at bestemme, at man ikke behøver at forhøje det skattefri fradragsbeløb til henholdsvis 4 000 kr. og 2 500 kr., men at man kan blive stående ved de beløb, der gælder i inde-værende år, 3 000 kr. og 2 000 kr. Jeg tror, at det er godt, at man, som den højtærede indenrigsminister foreslår, vil overlade det til kommunerne selv at afgøre, hvad de finder mest formålstjenligt.

Det kan måske tænkes, at det i en kom-mune med et indbyggertal på lidt over 3 000 ville være gavnligt, om man kunne få lejlighed til at afgøre, hvorvidt man skal forhøje det skattefri fradrag for det kom-mende år. Jeg har bl. a. hørt, at man f. eks. i Rødby vil være meget interesseret i at